

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ НА ОБЛАСТ
СИЛИСТРА

УТВЪРДИЛ: .....

ИНЖ. ИЛИЯН ВЕЛИКОВ
/Областен управител/

ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА
НА ОБЛАСТ СИЛИСТРА
ЗА 2025 г.

Планът е изготвен съгласно разпоредбите на Закона за младежта
(в сила от 20.04.2012 г., изм. и доп., обн., ДВ., бр. 61 от 2 август 2022 г.)

ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно Закона за младежта (ЗМ, в сила от 20.04.2012 г. изм. и доп., обн., ДВ., бр. 61 от 2 август 2022 г.) държавната политика за младежта (младите хора на възраст от 15 до 29 години включително) е целенасочена и последователна дейност на държавата, общините, младежките организации и обществото, която има за цел създаване на благоприятни условия за пълноценно личностно развитие на младежите и участието им в обществения и икономическия живот, както и приобщаването им в управлението на местно, областно и национално ниво чрез дейности, насърчаващи развитието на младежите в страната.

В тази връзка Планът за младежта на област Силистра за 2025 г. е изготвен съгласно чл. 14 от Закона за младежта, обобщавайки общинските планове за младежта от област Силистра, определяйки целите и приоритетите на областната политика свързана с младите хора, в съответствие с Националната стратегия за младежта 2021-2030 г., както и с потребностите на младежите в региона.

1. СТРУКТУРАТА НА ОБЩИНСКИТЕ ПЛАНОВЕ И НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА СЛЕДВАТ ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗАКОНА ЗА МЛАДЕЖТА И ТРЯБВА ДА СЪДЪРЖАТ:

2. Анализ на предизвикателствата. Приоритетите и специфичните цели за провеждане на регионалната политика за младежта и мерки за постигането им;
3. Приоритетите и специфичните цели за провеждане на регионалната политика за младежта и мерки за постигането им;
4. Описание на съв местни дейности, които допринасят за постигане целите на Националната стратегия за младежта;
5. Организация и координация на дейностите за постигане на целите;
6. Действия по наблюдение и оценка на областния план за младежта;
7. Реда и начина за осигуряване на информация и публичност на плана.

2. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЛАСТ СИЛИСТРА

- **Достъп до образование**

На територията на област Силистра съществуват 44 училища – 1 начално, 21 основни, 2 обединени, 1 спортно, 7 средни, 2 профилирани, 9 професионални и 1 специално училище по

чл. 44, ал.1, т. 3 от ЗПУО (Социално-педагогически интернат „Хр. Ботев”, Варненци, общ. Тутракан). Общинските центрове за подкрепа за личностно развитие са 3 (ЦПЛР) – разположени само в община Силистра (Обединен детски комплекс, Народна астрономическа обсерватория „Галилео Галилей“, Обединено общежитие за средношколци „Младост”); 1 държавен ЦПЛР – Център за специална образователна подкрепа в гр. Силистра (ЦСОП); 1 специализирано обслужващо звено по чл. 27 и чл. 50, ал.1, т.5 от ЗПУО – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование в Силистра (РЦПППО). Детските градини на територията на областта са 24.

1. Млади хора, преждевременно напуснали образователната система

а) Състояние на изследвания индикатор:

По данни от годишния анализ на РУО – Силистра за отпадането на учениците от образователната система, **отпадналите ученици в гимназиален етап са 18**. Данните са от директорите на училищата и не вкл. заминалите в чужбина.

Данните в Информационната система за работа по Механизма (ИСРМ)¹ към 31. 01. 25 г. показват следните **актуални статуси на лицата във възрастовата група 15 – 16 години**²:

актуален статус на лицата на възраст 15- 16 години	към 31.01.2025 г.
1. не е зададен	0
2. записан	1548
3. незаписан	6
4. в чужбина	1159
5. в чужбина, за актуализиране	352
6. няма информация	0
7. в риск (също за записани)	40
8. отпаднал	102
9. преместен	0

Отпадналите ученици по т. 8 в таблицата са с натрупване от 2018 г. до 31.01.2025 г.

¹ Създаден за работата на междунституционалните екипи за обхват по ПМС № 100.

² ИСРМ не дава данни за лицата над 16 години.

Към 31.01.24 г. по данни от ИСРМ **12 ученици на възраст от 15 до 16 години са отпаднали** от образователната система през учебната 2024/25 г. (от месец септември до месец януари). От тях 1 ученик е заминал в чужбина.

Ежегодно РУО обобщава данни за ученици във всички форми на обучение, **които не са се дипломирали на сесиите на ДЗИ през 2023 г.:** Справката представя недипломираните към момента, с натрупване от 2015 до 2023 г. Недипломирани след сесията август – септември 2023 г. са общо **137** (мин. год. - 133). По форми на обучение са както следва:

105 ученици в дневна форма на обучение;

14 ученици в самостоятелна форма на обучение;

18 ученици в задочна форма на обучение;

Най- много недипломирани в ДФО има в ПГМСС, Средище (16) и СУ «В. Левски», Дулово (12). Увеличава се броят на неуспешно положилите I ДЗИ по БЕЛ.

б) Анализ на състоянието:

Отпадналите ученици в гимназиален етап представляват **27 %** от всички отпаднали ученици през учебната 2023/24 г. (18 от 66). Този брой и дял на отпадналите в гимназиален етап е **по- нисък от предходната учебна година**, когато отпадналите от осми до дванадесети клас бяха 36 и представляваха 45 % от отпадналите. От учебната 2019/20 г. досега се потвърждава тенденцията за намаляване на отпадналите в гимназиален етап за сметка на увеличаване в прогимназиален етап.

Половината от отпадналите (9) са от ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“, с. Средище, община Кайнарджа, където са съсредоточени негативните фактори обуславящи отпадането от училище – нисък социален и образователен статус на семействата, негативни модели за подражание, неустойчива мотивация.

Видно от данните в горепосочената таблица броят на младежите на 15 – 16 години записани в училищата в областта (**1548** – т. 2) е близък до броя на младежите в чужбина – **1511** (т. 4 + т. 5). Това показва размера на емиграцията, характерен за областта.

Значим проблем продължава да бъде съпротивата на семействата на отпадналите деца. Въпреки множеството усилия и дейности, не винаги е възможно да се постигне успех поради отказа на самите родители и ученици да работят за своя интерес и по- добро бъдеще

в) Предприети мерки:

В периода 2023 – 2024 институциите осъществяваха дейности в рамките на *Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на*

отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по ПМС № 100 ОТ 8 ЮНИ 2018 Г., който се превърна в устойчива платформа за взаимодействие на институциите. ПМС № 100 предвижда и постоянни задачи на училищата и детските градини като целогодишен, а не кампаниев ангажимент и с акцент върху бърза реакция спрямо безпричинните отсъствия и обучителни затруднения и предотвратяване на отпадането. Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ) вече е развита и с усъвършенствани функционалности, заредена е с много информация, съчетана от различни източници и постоянно се актуализират данните за децата и учениците от екипите за обхват. Координаторът по Механизма от РУО оказва методическа подкрепа и контрол по работата в ИСРМ и ежесечно анализира данните на областно ниво.

По ПМС 100 действат **33 междуинституционални екипи**, в които участват представители на РУО, МВР, общините, Дирекция „Социално подпомагане“. На този етап вече в значителна степен екипите са се сработили в действено партньорство и все по-пълно и експедитивно използват възможностите на ИСРМ и сферите на компетентност на различните институции.

Училищата също имат разписани отговорности на училищно ниво.

Предприетите мерки са с регулярен характер и се изразяват в:

- Работа на училищно ниво с ученици в риск, на които им е присъден този статус.
- Ежесечни анализи на данните в ИСРМ и идентифициране на групите, които изискват бързи действия. Целта е възможно най-бързо реинтегриране на отпаднали ученици, преди да се задълбочат вредните последици.
- Своевременно уведомяване на родителите от училищата чрез писма за допуснати безпричинни отсъствия. Съгласно Механизма причините за отсъствията следва да се изяснят още в същия ден.
- Училищата налагат санкции на системно отсъстващите ученици. РУО извърши текуща проверка „Спазване на процедурите за налагане на санкции на учениците“ (октомври – ноември 2023 г) - СУ "Хр. Ботев", Паисиево, СУ "В. Левски", Дулово, СУ "В. Левски", Главиница, СУ "Й. Йовков", Тутракан, ПМГ „Св. Кл. Охридски“, Силистра, ПГПТ "Ев. Георгиев", Силистра.
- Уведомяване на кметове на населени места за допуснати отсъствия по неуважителни причини и търсене на съдействие чрез своя авторитет на местно ниво да преодолеят съпротивата на учениците и родителите.
- Провеждане на индивидуални срещи на класни ръководители и директори с родителите. Работа с родителите в рамките на Дейност 2 по проект

BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“ на МОН – през учебната 2023/24 г. 53-ма родители са обхванати в по 4 групови дейности в ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“, Средище, ПГСС, Ситово и ПГМТ „Вл. Комаров“, Силистра.

- Посещения на адрес от екипите за обхват - провеждане на срещи и разговори с ученици и родители от образователните медиатори или социални работници. В част от посещенията участват и полицейски инспектори към МВР в общината.
- Контрол на РУО – Силистра по **присъствие на учениците в учебните занятия**, отразяване на отсъствията в училищната документация и работа на училищата с учениците в риск:

В периода октомври – ноември 2023 г. е изпълнена текуща проверка „Присъствие на учениците в учебните занятия и отразяване на отсъствията в училищната документация“. Посочен е средният процент отсъстващи, в низходящ ред:

СпУ "Дръстър", Силистра – **29, 9 %**

ПГСС, Ситово - **28, 5 %**

ПГС "П. Пенев", Силистра - **24, 7 %**

ПЗГ "Добруджа", Силистра - **10, 35 %**

В периода октомври – ноември 2024 г. е изпълнена текуща проверка „Присъствие на учениците в учебните занятия и отразяване на отсъствията в училищната документация“. Посочен е средният процент отсъстващи, в низходящ ред:

ПГПТ „Евл. Георгиев“, Силистра – **21, 73 %**

СУ „Хр. Ботев“, Паисиево – **17, 8 %**

ПЗГ "Добруджа", Силистра – **15, 65 %**

ПГСУАУ "Ат. Буров", Силистра – **13, 33 %**

СУ „В. Левски“, Дулово – **10, 72 %**

Допълнителни обучения за ученици с дефицити в обучението са финансирани по проект на МОН BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“ по програма „Образование“ – 2021-2027, финансирана от ЕС.

За учебната 2023/24 г. е одобрено финансиране за допълнителни обучения в малки групи, предимно по БЕЛ и математика, както следва: **160** в първи гимназиален етап, **101** във втори гимназиален етап.

За учебната 2024/25 г. е одобрено следното финансиране: **126** в първи гимназиален етап (от тях 94 в професионалното образование), **78** във втори гимназиален етап (от тях 61 са в професионалното образование).

2. Младежи, завършили висше образование

а) Състояние на изследвания индикатор:

Към 7 септември 2021 г. броят на лицата с висше образование е 1 560.0 хил., или всеки четвърти (25.5%) е висшист. В сравнение с предходното преброяване относителният дял на лицата с висше образование се увеличава с 5.9 процентни пункта. Увеличава се и разликата между завършилите висше образование по пол. Относителният дял на жените с висше образование достига 29.3%, а на мъжете 21.5%, като в сравнение с 2011 г. се увеличава съответно със 7.0 и 4.8 процентни пункта.

Относителен дял на населението на възраст 30-34 навършени години със завършено висше образование:

Общо 33.4

Мъже 27.9

Жени 39.2

Относителният дял на населението на 7 и повече навършени години с висше образование в област Силистра достига до 24.3 %, а най-нисък е в община Кайнарджа – 3.4%.

- *Относителен дял на населението на възраст 30-34 навършени години със завършено висше образование – 30,81%*

По колони	Мерни единици	Времева разбивка	Образователно-квалификационна степен	
По редове	NUTS			
		(брой)		
		2022		
	Общо	Професионален бакалавър	Бакалавър	Магистър
	Общо	Общо	Общо	Общо
Силистра	37	-	37	-

Източник: НСИ - https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=164#

б) Анализ на състоянието

За 2023 г. **Община Силистра** не разполага с необходимите данни.

Запазва се висок процент на продължилите своето образование във висше училище, за **община Дулово** това са приблизително 62% от завършилите средно образование.

В групата на младежите в тази възраст **около 3%** са завършили висше образование и се реализират успешно. За съжаление само малка част остават в **община Кайнарджа** – предимно в образователната система. Друга част от тези младежи работят предимно в големите градове на България.

Голяма част от младежите след приключване на формалното им обучение в училище, не се възползват от възможностите на неформалното и това ги прави неконкурентоспособни на пазара на труда. Все още липсва практика

работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители

в) **Предприети мерки**

Популяризиране на ВУЗ и неформални образователни организации, предлагащи обучение по атрактивни и актуални в съвременните условия професии.

Община Тутракан работи се с цел развитие на икономическото развитие на общината, като главно се залага на инфраструктура, историческо наследство и туризъм.

3. Професионално ориентиране и реализация

а) Състояние на изследваните индикатори:

- Професионални училища по вид

Училищата предлагащи професионално образование в област са **14** и са от следните видове:

- **5** държавни професионални гимназии: ПГООТ – Дулово, ПГМТ „Вл. Комаров“ - Силистра, ПГСУАУ „Ат. Буров“ - Силистра, ПГС „П. Пенев“ - Силистра, ПГПТ „Ев. Георгиев“ – Силистра;
- **3** общински професионални земеделски гимназии - ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“ - Средище, ПЗГ „Добруджа“ – Силистра, ПГСС – Ситово;
- **4** Средни общински училища, които обучават ученици и в професионални паралелки: СУ „В. Левски“ - Главиница, СУ „В. Левски“ - Дулово, СУ „Й. Йовков“ - Окорш и СУ „Хр. Ботев“ – Тутракан;
- **1** общинско спортно училище - СпУ „Дръстър“ - Силистра;
- **1** обединено училище - ОбУ „Св. Кл. Охридски“ - Проф.Иширково;

Придобили степен на професионална квалификация в ЦПО, професионални гимназии и професионални колежи по пол, степен на професионална квалификация и форма на собственост на образователната институция:

256 зрелостника са издържали държавните изпити за придобиване на професионална квалификация (ДИППК) през двете сесия на учебната 2023/24 г. Те са обучавани в държавни професионални гимназии, общински професионални гимназии и общински средни училища.

Броят на учениците, които се обучават в **STEM професии** през учебната 2023/24 е **1067** в **19** професии. По училища и професии са както следва:

Община	Населено място	Училище	Специалност	Випуск				Общо	
				9 клас	10 клас	11 клас	12 клас		
Силистра	Силистра	ПГМТ "Вл. Комаров"	Автомобилна мехатроника		9			9	
Дулово	Дулово	ПГООТ	Автотранспортна техника	27	27	17	12	83	199
Кайнарджа	Средище	ПГ МСС "Н. Вапцаров"		12	17	18	12	59	
Силистра	Силистра	ПГМТ "Вл. Комаров"		11		23	12	46	
Ситово	Ситово	ПГСС				11		11	
Силистра	Силистра	ПГПТ "Ев. Георгиев"	Екология и опазване на околната среда		13			13	
Силистра	Силистра	ПГСУАУ "Ат. Буров"	Електронна търговия				25	25	
Силистра	Силистра	ПГСУАУ "Ат. Буров"	Икономическа информатика	26	26	26	26	104	
Силистра	Силистра	ПГС "Пеньо Пенев"	Интериорен дизайн	13	10	6	6	35	
Силистра	Силистра	ПГМТ "Вл. Комаров"	Компютърна техника и технологии	6	9		17	32	
Дулово	Дулово	ПГООТ	Конструиране, моделиране и технология на облекло от текстил	22	23	16	10	71	
Силистра	Силистра	ПГПТ "Ев. Георгиев"	Машини и съоръжения за химическата и ХВП		7			7	
Главиница	Главиница	СУ "В. Левски"	Механизация на селското стопанство	20	16	18	7	61	201
Дулово	Дулово	ПГООТ		24	26		6	56	
Силистра	Силистра	ПЗГ "Добруджа"		22	18	31	13	84	
Кайнарджа	Средище	ПГ МСС "Н. Вапцаров"	Полевъдство			16	8	24	
Дулово	Дулово	СУ "В. Левски"	Приложно програмиране	29	25			54	
Кайнарджа	Средище	ПГ МСС "Н. Вапцаров"	Производител на селскостопанска продукция	21			11	32	40
Силистра	Силистра	ПЗГ "Добруджа"					8	8	

Ситово	Ситово	ПГСС	Производство и преработка на мляко и млечни продукти	17	14	13	5	49	
Кайнарджа	Средище	ПГ МСС "Н. Вапцаров"	Пътностроителна техника	12				12	
Тутракан	Тутракан	СУ "Хр. Ботев"	Системно програмиране	25	22	27	24	98	
Силистра	Силистра	ПГС "Пеньо Пенев"	Строителство и архитектура	9	9	4	6	28	
Силистра	Силистра	ПГПТ "Евлогий Георгиев"	Технологичен и микробиологичен контрол в хранително-вкусови производства				17	17	
Кайнарджа	Средище	ПГ МСС "Н. Вапцаров"	Трайни насаждения		17			17	49
Ситово	Ситово	ПГСС		15	17			32	
				311	305	226	225	1067	

б) Анализ на състоянието:

Общият брой ученици в професионални паралелки от 9-12 клас през учебната 2024/25 г. (с изкл. на задочна и самостоятелна форма над 16 год.) е **1550**. В STEM професии са **71%** от учениците обучавани в професионалните паралелки.

Поддържа се устойчиво висок дял на учениците приемани ежегодно в осми клас в STEM профили и професии.

в) Предприети мерки

Министерството на образованието и науката ежегодно определя целеви стойности по области за прием в STEM профили и професии като дял от общия брой места. За изпълнение на тези стойности училищата съобразяват предлаганите профили и специалности и при одобряването им се приоретизират STEM профилите и специалностите.

Целеви стойности	Изпълнени за 23/24 г.	Изпълнени за 24/25 г.
% места професионална подготовка	58, 51 %	58,88 %
% места STEM (от общия бр. места в профилирани и професионални паралелки)	64, 75 %	70,68 %

Осигурява се материална подкрепа за STEM обучението чрез финансиране по операция по Плана за възстановяване и устойчивост, където бенефициенти са всички училища..

Необходимо е, на национално равнище, да се предприемат действия за квалификацията на младите хора със средно образование в съответствие с потребностите и нуждите на пазара на труда.

- **Икономическа активност и предприемачество**

Активни мерки за насърчаване на заетостта.

Една от мерките за насърчаване на заетостта в областта е чрез включване на младежи в програми като:

- Програма „Старт в кариерата”;
- На работа са постъпили младежи по условията на чл. 36, ал. 1 от ЗНЗ;
- Териториалната мобилност на безработните лица /чл. 42/

- ✓ *Насърчаване на работодателите за разкриване на работни места за стажуване (чл. 46 от ЗНЗ)*
- ✓ *Кредит за квалификация на лицата, получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1 /чл. 48 от ЗНЗ/*
- ✓ *Насърчаване на предприемачеството за лица, регистрирали мероприятие /чл. 49, ал. 4 от ЗНЗ/*
- ✓ *Разкриване на работни места от работодатели – микропредприятия /чл. 50/*

Предприемаческото образование и формирането на предприемаческия дух се осъществяват най-вече в професионалните гимназии. Като целта е чрез интерактивни тренинги и обучения учениците да се научат да вземат решения съпоставени към различните нива на управление на фирма, предприятие.

- **Формално и неформално учене**

В основата на това стои постигането на европейско качество на образованието, осигуряване на равен достъп до образование и реализация на образователната концепция за „учене през целия живот“. В тази връзка трябва да продължат усилията за ограничаване на отпадащите ученици от училище, където областта има вече значителни успехи.

Голям проблем си остава образованието на ромския етнос, което на сегашния етап е на изключително ниско равнище. Запазва се тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование, рано да напускат училище, или да не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда.

Фактори, причина за случващото се, са: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес, недостатъчно владение на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще - социална, трудова реализация и т.н.

Продължава тенденцията на организирането на ежегодни срещи с представители на бизнеса в учебните заведения, като целта е укрепване на връзките между училищата и бизнеса и засилване интереса на младите хора към професионална реализация.

При неформалното учене най-значим в общините е приносът на училищата с техните извънкласни форми, дистанционното обучение, интернет-залите, народните читалища и местните библиотеки.

- **Заетост при младите хора**

а) Състояние на изследваните индикатори:

- **Коефициент на заетост във възрастова група 15-29 години – 17,13%**
- **Коефициент на икономическа активност във възрастова група 15-29 навършени години – 41.9%**

През 2023 г. започналите работа младежи са 813.

През 2024 г. започналите работа младежи са 709.

б) Анализ на състоянието

Към 31.12.2024 г. се наблюдава спад в броя на започналите работа млади хора със 104 лица спрямо 2023 г. Младежите се регистрират в Дирекции „Бюро по труда”, за да ползват предлаганите от институцията услуги. Коефициентът на заетост през 2024 г. е с 2,86 пункта по-нисък от този на предходната година. Разликата се дължи на по-малкия брой лица до 29 години, включени в проекти по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027. Наблюдава се слабо намаляване на интереса от страна на работодателите към схема ”Младежка заетост +” за програмния период на ПРЧР 2021-2027 г. Това се обяснява с новите условия за плащане към работодателите, наели лица по проекта и ограниченията за трудов стаж при целевата група младежи.

По данни на РУО, за **реализация на завършващите 12-ти клас**, информацията, с която разполагат училищата. През 2023 г., от **527** завършили дневна форма на обучение:

- продължават образованието се във ВУЗ в страната или чужбина – 352 лица (**66, 79 %**)
- завършили профилирани паралелки, работят в страната – 17 лица;
- завършили професионални паралелки, работят в страната и по специалността– 30 лица;
- завършили професионални паралелки, работят в страната, но не по специалността – 56 лица;

Работещите завършили са общо **103** лица, което представлява **19, 54 %** от завършилите.

През 2024 г., от **506** завършили дневна форма на обучение:

- продължават образованието се във ВУЗ в страната или чужбина – 328 лица (64, 8 %)
- завършили профилирани паралелки, работят в страната – 23 лица;
- завършили професионални паралелки, работят в страната и по специалността – 33 лица;
- завършили професионални паралелки, работят в страната, но не по специалността – 67 лица;

Върху състоянието и динамиката на безработицата при младежите оказват влияние неблагоприятните демографски процеси, различията в заплащането на труда, интереса към работата в чужбина и по-големите градове и др. особености на местните трудови пазари.

Във възрастовата структура на продължителната безработица трайна е тенденцията младите хора да имат най-ниски относителни тегла. Така напр. към края на декември 2021 г. общият брой продължително безработни лица в област Силистра е бил 1347, като 39 или 2,9% от тях са до 29 години. Към края на декември 2022 г. при 1146 ПБЛ, дялът на младежите е 3,3% (38).

Разпределението по професии в област Силистра показва, че най-много заети лица има в клас Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната - 5 947 лица. Следва клас Професии, неизискващи специална квалификация със заети 4 814 лица.

в) Предприети мерки

Посещавайки Бюрата по труда /Силистра, Тутракан, Дулово и прилежащите към тях филиали Кайнарджа, Ситово, Главиница и Алфатар/ младежите получават комплексни услуги за включване в обучения, субсидирана заетост и устройване на работа на първичен трудов пазар. Активно се работи по организиране и провеждане на групови мероприятия с цел формиране и усъвършенстване на уменията при младите хора за успешно представяне пред работодателите и своевременната им трудова реализация на пазара на труда.

Някои от предприетите мерки са:

1. Насърчаване на заетостта на младите хора;
2. Осигуряване на възможности за обучение, за професионална квалификация и ключови компетентности, съобразно търсенето на пазара на труда;
3. Насърчаване осигуряването на възможности за заетост, вкл. качествени платени стажове, стажуване и чиракуване на младежи в неравностойно положение;
4. Кампания „Училище и бизнес – ръка за ръка” - срещи на младите хора с местния бизнес;

5. През 2021г. са проведени две специализирани Младежки трудови борси с участието на 20 работодатели и 106 търсещи работа лица. През 2022 г. от ТД „Бюро по труда“ е проведена една специализирана Младежка трудова борса с участието на 10 работодатели и 135 търсещи работа лица, от които 32 на възраст до 29 години.

- **Безработица сред младите хора**

а) Състояние на изследваните индикатори:

- *Коефициент на безработица във възрастова група 15-29 навършени години - 23.47%*
- *Коефициент на дългосрочна безработица сред младежите (12 месеца или повече) – 5.66%*

б) Анализ на състоянието

Върху състоянието и динамиката на **безработицата при младежите** оказват влияние неблагоприятните демографски процеси, различията в заплащането на труда, интереса към работата в чужбина и по-големите градове и др. особености на местните трудови пазари.

Коефициентът на дългосрочна безработица за 2024 г. е с 2,33 пункта по-висок от този през предходната година. Продължително безработните лица през 2024 г. са тези, които са се регистрирали в предишен период и в рамките на 12 месеца не са успели да се реализират в професионален план. Тенденцията да се увеличава броя на младите хора, които престояват с активни регистрации повече от една година в Бюрата по труда, е показател за още по-голяма демотивация и обезкураженост сред тях.

Младежите основно търсят работа по придобита от тях специалност, но предлаганите работни места на пазара на труда не винаги удовлетворяват техните очаквания. Наблюдава се обезкуражаване сред младите хора за бъдещата им професионална реализация

в) Предприети мерки

Предприетите мерки са ориентирани към информиране на лицата за включване по програми и мерки от Закона за насърчаване на заетостта и проекти по ПРЧР. Агенция по заетостта поддържа сътрудничество със социални партньори, които предоставят възможност на безработните лица да се включат в обучения за придобиване на ключови компетентности и професионална квалификация. По-голяма част от реализираните на пазара на труда младежи е в резултат на успешното им включване в субсидирана заетост по Схема „Младежка заетост +”. Посредством Проект „Започвам работа“ - Компонент 2 „Обучение“ се предоставя възможност на безработните лица да се включат в обучения за придобиване на степен на професионална

квалификация или част от професия както и различни ключови компетентности. Провеждат се дни на работодателя за подбор на млади хора и наемане на работа.

- **Самонаемане и предприемачество**

а) Състояние на изследвания индикатор:

- **Самостоятелно заети лица на възраст от 15-29 години**

По данни на НСИ към 07.09.2021г., самостоятелно работещи, без наети лица на възраст 15-29 години са 157 души.

б) Анализ на състоянието

За състоянието на изследвания индикатор „Самонаемане и предприемачество” за 2024г. при младежите до 29 години се отчита нулев резултат.

в) Предприети мерки

- **Подкрепа за включване на млади хора, които не, учат, не работят и не се обучават (NEETs)**

а) Състояние на изследваните индикатори:

- **Относителен дял на незаетите и неучещи младежи на възраст (NEETs) на възраст 15-24 навършени години – 5,87% към 07.09.2021г.**

- **Относителен дял на незаетите и неучещи младежи (NEETs) на възраст 24-29 навършени години – 14,43% към 07.09.2021г.**

РУО – Силистра обработва данни само за лица, които са отпаднали от образованието, но нямаме информация дали имат трудова заетост. В тематична област *ОБРАЗОВАНИЕ, Т. 1 Млади хора, преждевременно напуснали образователната система* са посочени данни.

Частична информация дават ежегодните данни за **реализация на завършващите 12-ти клас**, според информацията, с която разполагат училищата. От завършилите през 2023 г. 527 лица, завършили в дневна форма на обучение, тези за които няма данни да работят или да са продължили образованието си са следния брой:

- Не работят и не учат – **36 (6, 83 %)**
- Заминали за чужбина – **19 (3, 61 %)**
- Няма информация – **17 (3, 23 %)**

От завършилите през 2024 г. 506 лица, завършили в дневна форма на обучение, тези за които няма данни да работят или да са продължили образованието си са следния брой:

- Не работят и не учат – **47 (9, 3 %)**
- Заминали за чужбина – **12 (2, 37 %)**
- Няма информация – **7 (1, 38 %)**

б) Анализ на състоянието

През 2024 г. нараства делът на завършилите зрелостници, които не работят и не учат.

През 2023 г., от 19 училища в 7 от тях няма дипломирани младежи в тази категория, а в 2 училища има по 1 лице. Останалите 10 училища са различни по вид и местоположение и не може да се изведе определен тип.

През 2024 г., от 19 училища в 5 от тях няма дипломирани младежи в тази категория, а в 3 училища има по 1 лице. Останалите 11 училища са различни по вид и местоположение и не може да се изведе определен тип.

в) Предприети мерки

Активирането и включване на пазара на труда на неактивни, включва обезкуражени лица и младежи до 29 години, които не работят, не учат, не са регистрирани в дирекция „Бюро по труда”, става посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в ДБТ. Да се включат в обучение, да се върнат в образователната система и/или заетост е основна цел на Национална програма „Активиране на неактивни лица”. За стимулиране активността на младежите до 29 годишна възраст включително, които не са нито в образование или обучение, нито в заетост и не са регистрирани като безработни лица в Дирекция „Бюро по труда”, както и да се подобряват възможностите им за намиране на работа и трудовата им реализация на пазара на труда се изпълнява Проект „Започвам работа“-Компонент 1 по П РЧР 2021-2027 г.

Министерският съвет ежегодно приема Националния план за действие по заетостта. (НПДЗ), в който се определят визията, целите и финансовите параметри за изпълнение на активната политика.

✓ *Включване в обучения по ключова компетентност и/или професионална квалификация*

Младежите имат възможност да придобият или повишат знания и умения, необходими за наемането им на свободни работни места чрез регламентираните в закона възможности за обучения за придобиване и усъвършенстване на ключови компетентности и/или придобиване на професионална квалификация – по заявка на работодател /чл. 63 от ЗНЗ/.

✓ *Включване в субсидирана заетост по програми, мерки и проекти, финансирани от държавния бюджет и с европейски средства по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”*

През 2021 г. и 2022 г. освен продължаващото изпълнение на ангажиментите по сключени през предходен период договори за заетост, съгласно Плана за действие на ДРСЗ е

осигурено финансиране на нова заетост и/или обучение на безработни от групите в неравностойно положение на трудовия пазар, като се отчитат следните резултати за област Силистра: нововключени безработни младежи в субсидирана заетост по програми и мерки, финансирани от държавния бюджет през 2021 г. – 50, а през 2022 г. – 59.

По-голяма част от реализираните на пазара на труда младежи е в резултат на успешното им включване в субсидирана заетост по Схема „Младежка заетост +”. Посредством Проект „Започвам работа“ - Компонент 2 „Обучение“ се предоставя възможност на безработните лица да се включат в обучения за придобиване на степен на професионална квалификация или част от професия както и различни ключови компетентности. Провеждат се дни на работодателя за подбор на млади хора и наемане на работа.

Основна цел на Национална програма „Активиране на неактивни лица” е да се включат в обучение, да се върнат в образователната система и/или заетост. Проект „Започвам работа“-Компонент 1 по П РЧР 2021-2027 г. , включва следните дейности:

- Дейности за идентифициране, информиране и мотивиране на активно поведение на пазара на труда на икономически неактивни младежи до 29 г. възраст включително, които не са в образование или обучение;
- Провеждане на „Ателиета за търсене на работа” с максимална продължителност 5 дни, психологическо подпомагане;
- Насочване към подходящи, съобразени с индивидуалния профил на лицата, свободни работни места, мерки и програми за обучение и заетост;
- Организиране на трудови борси за срещи на активираните младежи с работодателите.
- В изпълнение на Проект „Започвам работа 1- Активиране” през 2024 г. са активирани 52 младежи , от които 29 млади хора са започнали работа.

✓ *Подкрепа за включване на млади хора в различни форми на обучение и заетост, финансирани с национални и европейски средства*

Министерският съвет ежегодно приема Националния план за действие по заетостта. (НПДЗ), в който се определят визията, целите и финансовите параметри за изпълнение на активната политика.

✓ *Включване в обучения по ключова компетентност и/или професионална квалификация*

Младежите имат възможност да придобият или повишат знания и умения, необходими за наемането им на свободни работни места чрез регламентираните в закона възможности за обучения за придобиване и усъвършенстване на ключови компетентности и/или придобиване на професионална квалификация – по заявка на работодател /чл. 63 от ЗНЗ/, в Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ /ДП БГЦПО/ и/или по проекти на социални партньори.

✓ *По проектите на социалните партньори*

Реализират обучения по ключови компетентности и обучения за придобиване на професионална квалификация по различни специалности като: Текстообработване, Екология и опазване на околната среда, Производство на хляб и хлебни изделия, Деловодство и архив, Финансова отчетност и др., а при някои проекти е осигурена субсидирана заетост на част от успешно завършилите. Целевите групи са: продължително безработни лица; безработни лица с регистрация от 6 до 12 месеца; лица, освободени вследствие на епидемичната ситуация; безработни лица с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.ч. безработни с ниско образование; безработни над 50-годишна възраст; безработни младежи до 29 години; безработни лица с трайни увреждания; лица извън работната сила, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица.

✓ *Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“*

Към 31.12.2024 г. се наблюдава спад в броя на започналите работа млади хора със 104 лица спрямо 2023 г. Младежите се регистрират в Дирекции „Бюро по труда“, за да ползват предлаганите от институцията услуги. Коефициентът на заетост през 2024 г. е с 2,86 пункта по-нисък от този на предходната година. Разликата се дължи на по-малкия брой лица до 29 години, включени в проекти по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027. Наблюдава се слабо намаляване на интереса от страна на работодателите към схема ”Младежка заетост +” за програмния период на ПРЧР 2021-2027 г. Това се обяснява с новите условия за плащане към работодателите, наели лица по проекта и ограниченията за трудов стаж при целевата група младежи.

- **Достъп до информация и качествени услуги**

Професионално ориентиране и реализация – Младежи до 29 год. бяха информирани за предлаганите от ДБТ услуги, за възможността за включване в обучение към БГЦПО и курсове за професионална квалификация, предлагани от социалните партньори.

- **Достъп до здравеопазване**

Областната здравна мрежа обхваща три многопрофилни болници за активно лечение (МБАЛ) – в градовете Силистра, Тутракан и Дулово, Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП) в Силистра с филиали в градовете Тутракан, Дулово, Главиница и в с. Кайнарджа.

Специализирана извънболнична помощ в област Силистра се осъществява от:

- 65 амбулатории за специализирана медицинска помощ (64 индивидуални и 1 групова практика по хирургия);
- 1 специализирана дентална практика;
- 1 диагностично-консултативен център;
- 3 медицински центъра;
- 6 медико-диагностични лаборатории и 8 регистрирани манипулационни към МДЛ;
- 20 медико-технически лаборатории.

- **Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт**

а) Състояние на изследваните индикатори:

- *Дял на младите хора, оценяващи здравословното си състояние като много добро; 44,26%*
- *Дял на млади хора, спортуващи активно;*
- *Дял на младите хора, употребяващи тютюневи изделия, алкохол и психоактивни вещества*

б) Анализ на състоянието

Здравното образование в училищата от областта е важен компонент на образователната система и включва различни аспекти на здравето. Учителите по природни науки, класните ръководители, медицинските работници в училищата разглеждат проблемите свързани основно с:

- Психично здраве и личностно развитие: Оценяват уменията на учениците да се справят със стрес, да развиват позитивно самочувствие и да установяват здравословни социални взаимоотношения;
- Физическо развитие и дееспособност: Проучват нивата на физическа активност, уменията за спорт и двигателните умения на учениците;
- Превенция на употребата на психоактивни вещества: Информират учениците за вредата от употребата на алкохол, тютюн и други наркотици.

- Безопасност и първа помощ: Учениците, представители на Младежката организация към БЧК усвояват знания и умения за безопасно поведение и предоставяне на първа помощ. Техният опит се предава на всички ученици в училищата чрез подхода „връстници обучават връстници“;
- Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции; Лична хигиена: Практики и нагласи на учениците свързани с личната хигиена.
- Хранене: Знания за балансирано хранене и хранителни навици

в) Предприети мерки

През отчетната 2024 г. по Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г. РЗИ – Силистра реализира редица мероприятия по четирите фактори на риска за здравето за повишаване нивото на информираност, обучение и включване на населението до 19 г. в дейности по Програмата.

По фактор „Тютюнопушене“:

Проведени кампании: 2 броя /отбелязани Световния ден без тютюнев дим - 31 май и Международния ден без тютюнопушене - 21 ноември/

Изнесени лекции /беседи: 17 броя (с 312 участници) по темите:

„Вредните съставки на тютюневия дим“, „Да пуша или не?“, „Поне 100 причини да не пушите“ и „Войната на заместителите“.

Организиран и проведен спортно-образователни игри в две общини под мотото „Спорт срещу зависимости“-15 отбора, от 8 училища, 75 участници.

Проведени тренинги: 19 броя (с 387 участници) /пушеща кукла Сю и бременна пушеща кукла Сю показващи отлагания на катран в белия дроб на пушача и отлагане на катран върху тялото на бебето./

Представени видеопокази: 34 броя (сред 312 участници).

Разпространени Здравно-образователни материали: 176 броя.

Издадени Здравно-образователни материали: 1000 броя.

Интернет публикации: 6 броя.

Публикации в местната преса: 1 брой.

По фактор „Консумация на алкохол“ има проведена една кампания: Месец Февруари-месец на трезвеността-„Вредата от употребата на алкохол.“

Изнесени лекции/беседи: 14 броя (с 343 участници) по темите –

- „Вредата от алкохола“, „Не се оставяй да те удави алкохола“, „Алкохолът и ние“ и „Ограничаване на здравния риск от злоупотреба с алкохол .
- Проведени тренинги: 11 броя (с 229 участници) /демонстрирани очилата за симулация на алкохол Fatal Vision® - алкоочила, които са практически инструмент за изграждане на осведоменост, който позволява на хората да изпитват с трезв ум какво е да бъдеш под въздействието на алкохол/

Представени видеопокази: 14 броя (с 343 участници) /„Път без изход“ филм на МЗ/

Разпространени Здравно-образователни материали: 100 броя.

По фактор „Ниска физическа активност“ са проведени две кампании (с 225 участници) /отбелязан Световния ден за движение - 10 май и 29 юни - Национален ден на безопасността на движението./

Проведени тренинги: 1 брой (с 28 участници) /проведени спортно –образователни игри/

Интернет публикации: 6 броя.

Публикации в местната преса: 1 брой.

Радиопредавания: 1 брой.

По фактор „Нездравословно хранене“:

Проведени кампании: 2 броя / 24 октомври Световен ден за борба със затлъстяването и 1-7 август Световна седмица на кърменето ./

Изнесени лекции/беседи: 17 броя (с 387 участници) по темите - „Хранителни разстройства-анорексия, булимия, орторексия и бигорексия“ и „Гърдата е най-доброто“/

Проведени тренинги: 8 броя (с 141 участници) /„Визуализиране на пирамидата на храненето“ и измерване индекса на телесна маса с апарат HEALTH MONITOR./

Видеопокази: 2 броя (сред 21 участници).

Разпространени Здравно-образователни материали: 304 броя.

Интернет публикации: 2 броя.

Радиопредавания: 1 брой.

Участие в национална програма за превенция употребата на наркотични вещества в училищна среда за 5-7 клас „Кодово име живот“;

Участие в национална програма за превенция употребата на наркотични вещества в училищна среда за 8-11 клас "От връстници за връстници";

Работа по програми в училището: „Гражданско, здравно и екологично образование“; „Моят здравословен избор“;

Провеждане на беседи, дискусии, обсъждане на практически казуси, ролеви игри, работа с текстове и филми, презентации в час на класа:

- ✓ Работа с текстове и видеофилми: „Напред или назад ме води наркотика“;
- ✓ Изработено методическо ръководство в ПМГ по проект „Колективно образование“, които се използват в ЧК;
- ✓ Презентации, разглеждани в часовете: „Зависимости, здраве и перспективи“, „Вредата от тютюнопушенето и алкохола“;
- ✓ Проведени дискусии с учениците след презентация на документалния филм „Свръхдоза“ и „Последици при употребата на психоактивни вещества“;
- ✓ Среща с родители на тема: „Как да предпазим специалното дете/ученик от зависимости“, „Бъдеще без дим“;

Изработване на табла отбелязващи 31.05. – Световен ден за борба против тютюнопушенето под мотото „Бъдеще без дим“:

Участие на ученици от училището в областни и национални конкурси:

- ✓ Национален конкурс за детска рисунка „Св. Трифон Зарезан“, гр. Сунгурларе;
  - ✓ Участие в съвместна Конкурсна сесия за младежки проекти „Младежта срещу насилието и наркотиците“ и „Младите за Силистра“;
  - ✓ „Моят здравословен избор“ – конкурс за младежи. Проведени конкурси в училището за рисунка, разказ и карикатура:
- Конкурси за рисунка на тема „Вредата от тютюнопушенето“, „Опасните вещества в нашия живот“;
  - Организиране на училищни изложби „Въвеждащи наркотици (алкохол, и тютюнопушене)“;
  - Постерни сесии „Алкохолът – приятел или враг“, „Не на наркотиците!“, „Наркотиците – врагът на младите хора“

• **Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора**

а) Състояние на изследваните индикатори:

- Дял на младите хора с проблеми, свързани с психичното здраве, в т. ч. изпитващи стрес и безпокойство; затрудняващи се да контролират гнева си; мислещи за самонараняване; мислещи за самоубийство

б) Анализ на състоянието (Не е правено изследване на този индикатор.)

Ученици, които имат нужда да бъдат консултирани по различни проблеми, използват услугите на училищен психолог, ресурсния учител, а някои от тях са насочвани към Центровете за обществена подкрепа, според нуждите си. Родители, които се справят трудно с родителството, нямат достатъчно компетенции, също биват насочвани за консултативна и подкрепяща услуга към центровете.

Към Местната комисия работи Консултативен кабинет, за който е отделено специално помещение. Извършват се консултации на ученици и родители, свързани с асоциално поведение, възпитателен надзор и помощ при възпитанието. На разположение са 10 обществени възпитатели и 2 психолози, които по определен график извършват консултациите. Към ПИЦ не функционира Консултативен кабинет.

в) Предприети мерки

ПИЦ – Силистра отбеляза Световния ден на психичното здраве с участието на младежи – доброволци към Клуб по превенция на зависимостите под мотото „Продължи с усмивка“. На жителите на града бяха раздадени книгоразделители с позитивни послания и съвети и емотикони - магнити за повече усмивки и настроение. В „кутия на емоциите“ минувачите пускаха емотикон, определящ моментното им настроение.

- **Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора**

а) Състояние на изследваните индикатори:

- *Дял на ранни аборти сред момичетата от 15 до 19 г.*

За 2023 г. – 30 момичета;

- *Дял на младите хора, които считат че има опасност от заразяване със СПИН, ако правят секс без презервативи*

б) Анализ на състоянието

в) Предприети мерки

През отчетната 2024 г., по Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции (СПИ) (2021-2025г.), РЗИ – Силистра е организираща и провела следните дейности:

Проведени кампании: 4 броя (с 505 участници) /Националната АНТИСПИН кампания по случай 14 февруари (Св. Валентин), кампания по повод Световния ден на жертвите от СПИН третата неделя на месец май (19 май), Лятна АНТИСПИН кампания и кампания на 1 декември – Световен ден за борба със СПИН./

Изнесени лекции/беседи: 12 броя (с 325 участници) По темите: „Твоят живот е твоят избор! Какво знаем и какво не знаем за ХИВ/СПИН“, „Болести предавани по полов път“, „Последици от употреба на наркотични вещества“ и „Как се предава и как можем да се предпазим от ХИВ/СПИН“.

Проведени тренинги: 5 брой (180 участници)

Видеопокази: 12 броя (сред 325 участници)

Изследвания за ХИВ: 5 кампании (изследвани са 132 лица на възраст от 16 до 29 години)

Разпространени Здравно-образователни материали: 2320 броя

Разпространени презервативи: 2458 броя

Интернет публикации: 4 броя

Публикации в местната преса: 4 броя

Проведени 2 броя обучения на здравните медиатори (от общините - Силистра и Главиница) за утвърждаване модела на здравните медиатори, като предпоставка за подобряване на достъпа до здравни грижи на уязвими групи.

Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда

- **Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда**

а) Състояние на изследвания индикатор:

- Дял на младежите, взели участие в инициативи, насочени към опазването на околната среда

б) Анализ на състоянието

Екологичното образование в училищата е от съществено значение за подготовката на учениците да живеят по-устойчиво и да допринасят за екологосъобразно бъдеще. Учениците разбират основните екологични концепции и принципи. Запознати са с местните и глобалните екологични проблеми. Умеят да прилагат знанията си за решаване на екологични проблеми и за развитие на критично мислене и анализиране на информация относно околната среда. Показват готовност да участват в екологични инициативи и да действат като агенти на промяна. Активно участват в училищни и общностни екологични проекти. Прилагат се устойчиви практики в ежедневието, като пестене на ресурси. Провеждат се интерактивни практически занятия, които стимулират интереса и ангажираността на учениците.

в) Предприети мерки

Във всички училища има изготвена програма „Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование“. Реализирани дейности по програмата:

1. Изготвен е екологичен календар за отбелязване на дати и кампании, свързани с този проблем – 100 % от училищата;

2. Разделно събиране на отпадъци – 77 % от училищата;
3. Пролетно и целогодишно почистване: Организирано почистване на местност/и около училището – паркове, градинки или природни обекти.
4. Нулев отпадък: Пред учениците се представя „философията за нулевия отпадък“ и се ангажират учениците с основните принципи:
  - Откажи се от ненужното потребление: не използвай пластмасова чаша, ако можеш да използваш стъклена или не използвай найлонова торба, когато можеш да използваш текстилна.
  - Намали потреблението: не купувай неща, от които нямаш нужда – дрехи, храна, предмети и др.
  - Ползвай отново: например използвай „гръбчета“, т.е. хартия, на която едната страна е напечатана, но можеш да ползваш свободната страна за чернова или за някакви бележки.
  - Рециклирай всичко онова, което не си успял да откажеш, да намалиш или да използваш повторно.
  - Компостирай или намери начин с остатъците от твоята храна или поне с част от нея да нахраниш домашни или бездомни животни.

Водят се лекции и практически занимания свързани с разделното събиране на отпадъците, опазването на чисти зелени площи и поречието на река Дунав;

Организиране на общински информационни кампании с младежи за:

- разделно събиране на отпадъци;
- почистване на обществени пространства;
- залесяване и облагородяване на средата около нас.

Провежда се Международен екологичен форум “Сребърна”, включен в Националния календар за изяви по интереси, който се организира от ЦПЛР – ОДК с подкрепата на МОН, РУО и Община Силистра. През 2022 г. във форума взеха участие над 400 ученици от 13 области от страната с проекти и в съпътстващите конкурси за литературна творба и рисунка на тема „Планетата земя- безценен дар“;

По ученически проект „Тегулицум“ на група „Ентусиасти сред природата“ – ученически съвет към ПГМТ „Вл.Комаров“ и приятели облагороди бивак "Ветрен" и проведе състезателни игри за млади къмпингари в рамките на съвместна Конкурсна сесия за младежки проекти "Младежта срещу насилието и наркотиците" и "Младите за Силистра".

- **Младежко доброволчество**

През 2023 г. Община Силистра, чрез Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН), Общинския съвет по наркотични вещества (ОСНВ) / Превантивния информационен център по зависимости (ПИЦ) и отдел "Образование и младежки дейности" организира съвместна сесия за младежки проекти „Младежта срещу насилието и наркотиците“ и „Младите за Силистра“. Финансирани бяха 8 ученически проекта с над 100 участници между 12 и 18-годишна възраст. Дейностите отново бяха насочени към различни области на действие – ангажираност към социални каузи, здравословен начин на живот, облагородяване на пространства и т.н. Младежкият клуб Интеракта, в гр. Тутракан организира и участва в много подкрепящи кампании, с които реално допринасят за по-доброто бъдеще на множество младежи. В периода от 10 до 11 май 2024 г. в хижата на Община Силистра в село Ветрен, се проведе обучение за доброволци по проект „Академия за доброволчество“. Проектът е на Неформална група доброволци на БМЧК и се финансира от Община Силистра по съвместна конкурсна сесия „Младите срещу насилието и наркотиците“ и „Младите за Силистра“ 2024 г. с партньорската подкрепа на БЧК – Силистра. В навечерието на Международния ден на доброволеца – 5-ти декември, се проведе церемония по награждаване на деца, извършили добри и благородни дела през годината. Инициатива Доброволец на годината под надслов „Доброто в мен“.

Членове на ученическия парламент участваха в:

- Конференция, посветена на 150 години от гибелта на Апостола в гр. Ловеч;
XIV Национална младежка среща в гр. Горна Оряховица;
- Национална младежка конференция “9 от 10” – Дискусия с и за младите хора в България и Европа в гр. София;
- II Националната среща на ученическите съвети и парламенти в гр. Пловдив;
- Обучение на принципа „Връстници обучават връстници“ в изпълнение на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН и СПИ в гр. Силистра.

Клубовете се включват активно както в общински и областни инициативи, акции и кампании, така и в национални. Дейността им е в изпълнение на приетите областен и клубни планове за работа и насоки за развитие и е съсредоточена в различните направления на дейност на организацията – организационно развитие, първа долекарска помощ и ученически екипи за първа помощ, социално-помощна дейност, здравно-просветна дейност, фондонабирателна дейност, екологична дейност. Към доброволческите организации причисляваме и Младежките градски парламенти, които функционират в почти всички общински центрове, както и Съвет на децата. Те активно и през 2023 г. продължават да работят за пълноценно личностно и професионално развитие и реализиране на младите хора в областта.

- Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора

Младите хора в сътрудничество с местната и централната власт трябва да участват активно в решаването на младежките проблеми. За развиване на младежки дейности се организират съвместни тържества, празници, съвместни дейности с неправителствени организации и спортни клубове, клубове за дебати по младежки въпроси.

Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи се осъществява чрез функциониращите центрове за настаняване от семеен тип за деца без увреждания (ЦНСТ) – 5 бр., Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания (ЦНСТДМУ) – 1 бр. и Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания (ЦНСТДУ) – 1 бр. като общия брой заетост за 2023 г. и за 2024 г. е както следва:

Социална услуга	Заетост за 2023 г.	Заетост за 2024 г.
ЦНСТ за деца без увреждания – 5 бр.	41 бр.	51 бр.
ЦНСТ за деца и младежи с увреждания – 1 бр.	14 бр.	14 бр.
ЦНСТ за деца с увреждания – 1 бр. – нова социална услуга	0 бр.	9 бр.

През учебната 2023/24 г. във всички 19 училища в областта с гимназиален етап (обединени, средни, профилирани и професионални) функционираха **ученически съвети** като форми на ученическо самоуправление и представителство.

Български младежки червен кръст (*БМЧК*) – доброволци Силистра - чрез своята мрежа подкрепя уязвимите хора в бедствени и кризисни ситуации. Доброволците от БМЧК целят чрез своята дейност да утвърждават хуманитарните ценности, милосърдие и благотворителност сред своите връстници.

Съгласно *Наредба 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование*, институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез включващи демократични практики, като:

- участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
- организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
- поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, радио, телевизия, списания, интернет страници и др.);
- организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
- организиране на обучения на връстници от връстници;
- развиване на младежкото лидерство;
- участие в клубове и неформални групи по интереси;
- реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
- въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др.;
- проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;
- насърчаване на информалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение.

В образователните институции се прилагат формите на ученическо самоуправление и представителство, както са регламентирани в приложение № 6 на цитираната наредба 13. Практиките се регламентират според тяхната специфика в правилника за дейността, в годишния план, стратегията или програми на образователната институция.

- Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата

Превенция на агресия, както и подкрепа след преживяно насилие се осъществява в кризисните центрове. В област Силистра дейност са осъществявали Кризисен център за деца в гр. Алфатар и Кризисен център в гр. Силистра.

През 2023 г. подкрепа в кризисните центрове в област Силистра са получили 18 деца, а през 2024 г. – 11 бр.

В края на всяка учебна година РУО – Силистра обобщава данни относно дейности от училищата от областта, които ангажират и насърчават младите хора в дейности, **подпомагащи етническата интеграция и толерантност.**

- за учебната 2022/23 г. само за втория учебен срок през 2023 г. са осъществени **65** дейности с **483** участници от гимназиален етап;
- за учебната 2023/24 г. са осъществени **51** дейности с **3515** участници само от гимназиален етап;

Насърчаването на толерантността и противодействието на езика на омразата има пряко отношение към успешното социализиране на учениците и задържане в образователната система. В етнически смесена образователна среда е важно да се създават възможности за позитивна самоизява и себеутвърждаване. Видове дейности са разнообразни и показват ангажираност на училищно ниво към темата - чествания на тематични дни (Ден на толерантността, майчиния език, ромите, розовата фланелка, ЕС и др.), дейности в часа на класа, дейности на ученическия съвет, празници свързани с честването на многообразието и толерантността, участие в общински дейности свързани с етническата толерантност, дейности в рамките на учебните предмети.

Училищата, средните училища и гимназиите разработват, според своята специфика, и прилагат дейности по превенция и интервенция въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката.

РУО – Силистра се ангажира и насърчава ежегодно чрез традиционни и иновативни творчески практики и подходи толерантността и противодействие на езика на омразата. Проведени регионални инициативи през 2023/24 г.:

- Методическа подкрепа на тема „Конструктивна обратна връзка при комуникация“ с открит STEAM урок на английски език с ученици билингви с 15 учители по чужд език;
- Методическа подкрепа „Култура, общество и съвременни подходи към езиците и медиите“ и обучение на тема „Културна диференциация“ за споделяне на добри практики след стаж във Франция, гр. Виши с 10 учители по чужд език;
- Открит урок по английски език за деня на майчиния език в ОУ „О. Паисий“, Добротица на тема International Mother Language Day с 16 учители по чужд език;

Важно е да има насърчаване на културата и творчеството сред младите хора. Изкуството и творчеството са традиционно проектирани в дейностите, реализирани в учебния процес по чужд език и БЕЛ, а също и в инициирани такива от РУО – Силистра. Осъществяване по училища на програмите за занимания по интереси по чл. 21д и чл. 21 е от Наредбата за приобщаващото образование – занятия на групите по интереси, публични дейности, участие на родителите, междуучилищни дейности, общински дейности - Тази дейност се финансира от бюджета, като има заложиени задължителни параметри за обхват на

учениците и за приоритет на определени тематични области. Включването на ученици от гимназиален етап е както следва:

- 2023/24 г. – 70 групи с 922 включени ученици;
- 2024/25 г. – 89 групи с 1094 включени ученици;

За учебната 2023/24 г. участието на децата и учениците в конкурси и състезания на РУО – Силистра е както следва:

- XVIII Областна литературна конференция за ученици в XI клас – **34** участници;
- Тренинг по творческо писане за ученици – **36** участници;
- V Областно състезание за рисунка със сюжет на чужд език „*Модерният човек – автопортрет*“ - за ученици V – XII клас - участваха **35** ученици от 9 училища, които изготвиха 29 два взаимосвързани финални продукта, от които 7 екипи: авторски сюжет на чужд език и картина по сюжета върху пано с размер 50X70 см. Организирана е пътуваща изложба в училища от областта и ателие за творческо писане “The Modern Man – between Yordan Yovkov’s story The Song of Wheels and Faith No More’s song Just a Man”;
- IV Областно състезание за експресивно четене на проза или поезия на чужд език на тема „*Човекът и другите*“ - трета възрастова група (9 – 10 клас) подтема „Светът на жената“; четвърта възрастова група (11-12 клас) подтема „Любовта“; С допуснатите до областен кръг е проведено творческо ателие на тема „Святата любов“ в стихотворението „Аз искам да те помня все така“ на Димчо Дебелянов и поемата „Гарванът“ на Едгар Алън По.
- Областен иновационен лагер – съвместна инициатива на РУО, СНЦ „Паралел – Силистра“, отдел ОМД към община Силистра и филиал на РУ „А. Кънчев“, от втори гимназиален етап; сформирани бяха 6 отбора от 4-ма ученици от XI и XII клас (**24** участници), 1 ръководител и 1 консултант на отбора. Консултантът е представител на бизнеса, предприемач или родител и бе включен при разработване на проекта. На 03.10.23 г. учениците бяха включени в обучение за подготовка за участие в лагера. На 04.10.23 г. се проведе иновационния лагер „*Активни за развитие на нашите общности*“;

Факт е, че младежите в малките населени места не намират достатъчна мотивация и причини, за да бъдат част от неправителствени организации. Ако преди години тези формирования се приемаха като нещо полезно, то днес интересът към тях намалява. Младежите проявяват по-голям интерес към артистичните и спортните групи и клубове - танцови състави, групи за автентичен фолклор, балетни групи, певчески състави, футболни и шахматни клубове и др.

- **Младите хора в малките населени места и селските райони**

На територията на област Силистра по данни на РЕКИЦ има 113 читалища, разположени в общините Силистра – 24 читалища, Алфатар – 8 читалища, Главиница – 23 читалища, Дулово – 28 читалища, Кайнарджа – 5 читалища, Ситово – 12 читалища, Тутракан – 13.

Основните читалищни дейности са библиотечното дело, театрална и хорова самодейност, радиопредавания и обучения по музика и танци. Читалищата работят за съхраняване на българската историческа памет, фолклор и се стремят да възпитават чувство за национална принадлежност и родолюбие.

Младите хора в малки населени места, участващи в политически организации по данни на РУО са:

- 2 ученици от ЕГ „П. Яворов“, Силистра са членове на Съвета на децата към Държавна агенция за закрила на детето.
- 1 ученик от ЕГ „П. Яворов“ е член на Национален ученически парламент – регионален представител за Северен централен регион (Силистра и Русе).

През последните години се наблюдава тенденцията за увеличаване на броя на хората от етническите малцинства и в малките населени места. Голям процент от тях са нискоквалифицирани, без изградени навици за здравеопазване, социална активност и гражданска позиция. Въпреки че се провеждат активни кампании и дейности, свързани с интегрирането и включването по пълноценен начин на младежите от малцинствата, те все още не са достатъчни. Слабата икономическа перспектива и липсата на образователни институции за младежите водят до слаби възможности за развиване на населението и трудовия потенциал. Младите хора от тези места емигрират да живеят в чужбина или се преместват в друго населено място в България.

• **Межкултурния и международния диалог**

Налице е активност и множество участия на млади хора от общините в Област Силистра в международни образователни програми – „Еразъм“, „Младежта в действие“ и др.

Организирант се различава по вид културни мероприятия от всяка община, представящи местни традиции, обичаи, занаяти и традиционни ястия.

Етническата толерантност и диалог е добре застъпена в областта, като в читалищата и училищата взимат участие представители от етноса с различни културни изяви.

• **Ролята на младите хора в превенцията на престъпността**

Като причина за асоциално поведение на малолетните и непълнолетните извършители могат да се посочат следните фактори:

- нисък жизнен стандарт;
- безработица и бедност;
- проблеми от финансов и битов характер в семейството;
- липсата на реален, ефективен и строг родителски контрол;
- безотговорност и нехайството от страна на родителите във възпитателния процес;
- липса на морални ценности в поведението на родителите, респективно на децата;

- слаб интерес от страна на родителите, относно посещаемостта на децата им в училище, заниманията им през свободното време и приятелската им среда;
- отказ на родителите да приемат, че децата им са извършили противообществено деяние.

Провеждат се срещи и беседи с директорите и педагогическите съветници от училищата в област – Силистра. Извършват се проверки на пропускателния режим, набелязват се общи мерки за работа с лицата, извършители на противообществени прояви и престъпления и учащи в съответното училище. Издирват се лица, употребяващи и разпространяващи наркотици в района. Упражнява се специализиран институционален надзор върху поведението на регистрираните в детска педагогическа стая лица, срещу които има заведени преписки. Прилагат се възпитателни и други мерки за ресоциализиращо въздействие за времето до навършване на пълнолетие.

През 2023 година е осъществено тясно сътрудничество с:

- Общините в област Силистра и Местните комисии за борба с противообществените прояви за малолетни и непълнолетни (*МКБППМН*);
- „Отделите за закрила на детето” към общините в област Силистра;
- „Център за обществена подкрепа” - община Силистра;

През 2023 г., в дирекциите „Социално подпомагане“ в област Силистра са регистрирани **14 случая** на насилие с участие на деца/младежи като потърпевши или извършители на насилие. За всички регистрирани случаи на деца е отворена работа по случай в отделите „Закрила на детето“, оказана им е подкрепа чрез насочване към социални услуги в общността.

Дейността на полицията по противодействие на престъпленията и противообществените прояви извършвани от малолетни и непълнолетни и срещу тях се основава на съществуващата към настоящия момент нормативна уредба (НК, НПК, Закон за МВР, Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (*ЗБППМН*), Закона за закрила на детето (*ЗЗД*) и други законови и подзаконови нормативни актове отнасящи се до превенция на детската престъпност и закрилата на децата, подобряване на социалния статус и регламентиране правното положение на децата в Република България.

Изводи:

Нарушенията извършени от младежи, които се отчитат се обяснява с наличието на множество фактори, водещи до противоправно поведение: занижен жизнен статус на семействата, конфликтна или криминогенна семейна среда, дефицити в родителския капацитет, подценяване на образованието, либерално отношение към отсъствията от училище,

недостатъчна ангажираност на свободното време на подрастващите, нарастващ процент на младежката безработица.

3. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ, МЕРКИ, ДЕЙНОСТИ И ОТГОВОРНИ ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕТО НА ОБЛАСТНАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА.

Целите, мерките и дейностите в Областния план за младежта за 2025 г. на област Силистра са максимално съобразени с разпоредбите на Закона за младежта и в цялост най-добре отговарят на специфичните цели и задачи за работа на областно ниво.

В своята съвкупност те обхващат почти всички задачи и дейности, които могат да бъдат осъществявани от общините на областта в полза на техните младежки общности. Така дефинирани и планирани, те дават най-широк хоризонт за действие на всяка община и по всяка вероятност ще бъдат осъществявани в по-голямата си част и през следващите няколко години.

Същевременно общините трябва да следват и строго специфичните си цели и намерения относно своите младежки общности, посочени в техните общински планове за младежта за 2025 г.

По-долу специфичните цели, мерки, дейности и изпълнителни институции са дефинирани по всяка от 9-те основни цели на Националната стратегия за младежта 2021-2030 г.

ПЪРВА ЦЕЛ:

НАСЪРЧАВАНЕ НА НЕФОРМАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ

Оперативна цел 1.1: Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности

Мерки/дейности: Подкрепа за неформалното обучение чрез разширяване на мрежата от доставчици; Насърчаване на участието на младите хора в неформално обучение и информално учене; Нуждата от повишаване на достъпа на младите хора до качествено неформално образование и обучение; Реализиране на събития и неформални форми на обучение за интелигентно израстване и социално приобщаване.

Оперативна цел 1.2: Повишаване на качеството на неформално обучение

Мерки/дейности: Адаптиране и насърчаване на прилагането на стандарти за качество; Създаване на инструменти за валидиране и разпознаване на умения, придобити в рамките на неформално обучение, информално учене и на резултати от учене чрез опит.

Отговорни институции - координатори: ММС и МОН

Партньори за изпълнение на мерките: областни управители, общини, неправителствени организации, младежки работници, училища, университети, младежки центрове и пространства, читалища, социални партньори, международни организации, бизнеса, научни организации и други.

ВТОРА ЦЕЛ:

НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА И ПОДКРЕПАТА ЗА МЛАДИ ХОРА, КОИТО НЕ УЧАТ, НЕ РАБОТЯТ И НЕ СЕ ОБУЧАВАТ

Оперативна цел 2.1: Насърчаване на заетостта на младите хора

Мерки/дейности: Осигуряване на възможности за обучение, за професионална квалификация и ключови компетентности, съобразно търсенето на пазара на труда; Насърчаване осигуряването на възможности за заетост, вкл. качествени платени стажове, стажуване и чиракуване на младежи в неравностойно положение; Информираност и

популяризиране на формите за неформално учене, осигуряване на възможности за професионална квалификация и ключови компетентности, необходими за пазара на труда.

Оперативна цел 2.2: Насърчаване на включването в образование и заетост на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават

Мерки/дейности: Насърчаване достигането и активирането на младежите от групата NEETs, вкл. чрез засилване на партньорствата на младежките организации с местни институции. Разработване и прилагане на услуги за социално включване на младежи от групата NEETs.

Отговорни институции - координатор: ММС и МТСП.

Партньори за изпълнение на мерките: ЦРЧР, НСОРБ, АСП, АЗ, НАПОО, областни управители, общини, неправителствени организации, младежки работници, училища, университети, младежки центрове и пространства, социални партньори, международни организации, бизнеса, научни организации и други.

ТРЕТА ЦЕЛ:

НАСЪРЧАВАНЕ НА АНГАЖИРАНОСТТА, УЧАСТИЕТО И ОВЛАСТЯВАНЕТО НА МЛАДИТЕ ХОРА

Оперативна цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора.

Мерки/дейности: Подкрепа и насърчаване на доброволчеството, както и регулиране на доброволческите дейности; Ангажиране на неорганизираните младежи в различни форми на гражданско участие, доброволчество и младежки дейности; Насърчаване на обмена на информация и сътрудничество между младежките организации, клубове и младите хора.

Оперативна цел 3.2: Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво.

Мерки/дейности: Насърчаване на партньорството за качествено младежко участие и овластяване в процесите на вземане на решения на местно ниво; Надграждане на съществуващите механизми за качествено младежко участие в процесите на вземане на решения на национално ниво; Популяризиране и развитие на формите за участие в процесите за вземане на решения на Европейско ниво.

Оперативна цел 3.3: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа.

Мерки/дейности: Повишаване на капацитета и устойчивостта на младежките организации; Повишаване на информираност за възможностите за финансиране на младежки проекти и оптимизиране на процедурите за кандидатстване.

Отговорна институция - координатор: ММС

Партньори за изпълнение на мерките: МОН, МТСП, МРРБ, ЦРЧР, НСОРБ, областни управители, общини, неправителствени организации, младежки работници, училища, университети, младежки центрове и пространства, социални партньори, международни организации, бизнеса, научни организации и други.

ЧЕТВЪРТА ЦЕЛ:

РАЗВИТИЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА МЛАДЕЖКАТА РАБОТА В НАЦИОНАЛЕН МАЩАБ

Оперативна цел 4.1: Създаване на механизъм за разпознаване и развитие на младежка работа и разпространението ѝ.

Мерки/дейности: Създаване на междусекторен координационен механизъм за развитие и разширяване на обхвата на младежката работа; Подкрепа за разпознаването, развитието и утвърждаването на младежката работа като фактор за личностно, социално и професионално развитие на младите хора.

Оперативна цел 4.2: Насърчаване на иновативни подходи в младежката работа.

Мерки/дейности: Подкрепа за развитието на мобилна младежка работа; Насърчаване използването на дигитални инструменти в младежката работа.

Отговорна институция - координатор: ММС

Партньори за изпълнение на мерките: МОН, МТСП, МРРБ, НАПОО, ЦРЧР, НСОРБ, областни управители, общини, неправителствени организации, младежки работници, училища, университети, младежки центрове и пространства, социални партньори, международни организации, бизнеса, научни организации и други.

ПЕТА ЦЕЛ

СВЪРЗАНОСТ, ТОЛЕРАНТНОСТ И ЕВРОПЕЙСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ

Оперативна цел 5.1: Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи.

Мерки/дейности: Подкрепа за проекти и инициативи, насочени към младежи от уязвими групи в риск от социално изключване; Повишаване на информираността на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи.

Оперативна цел 5.2: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата.

Мерки/дейности: Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата; Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с демокрация, права на човека и върховенство на закона; Насърчаване на партньорствата между институции и неправителствени организации, които работят за превенция и преодоляване на дискриминацията и насилието сред младите хора.

Оперативна цел 5.3: Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности.

Мерки/дейности: Популяризиране на европейските ценности; Подкрепа за инициативи, свързани със запознаване с дейността и принципите на ЕС и европейските институции.

Отговорна институция - координатор: ММС

Партньори за изпълнение на мерките: МОН, МТСП, ДАЗД, ЦРЧР, НСОРБ, областни управители, общини, неправителствени организации, младежки работници, училища, университети, младежки центрове и пространства, социални партньори, международни организации, бизнеса, научни организации и други.

ШЕСТА ЦЕЛ:

НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВЕН И ПРИРОДОЩАДЯЩ НАЧИН НА ЖИВОТ

Оперативна цел 6.1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт.

Мерки/дейности: Създаване на условия и насърчаване на физическата активност и спорта; Повишаване на осведомеността по темите за здравословен начин на живот и здравословно хранене.

Оперативна цел 6.2: Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора.

Мерки/дейности: Повишаване информираността на младите хора за получаване на психологична подкрепа; Осигуряване на достъп до услугата психологична подкрепа за младите хора.

Оперативна цел 6.3: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора.

Мерки/дейности: Повишаване на информираността по темата за сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора; Насърчаване използването и прилагането на методологии за здравно образование; Повишаване на достъпа и прилагането на съвременни методи за семейно планиране сред младите хора; Подкрепа за повишаване на родителските умения на младите родители.

Оперативна цел 6.4: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда.

Мерки/дейности: Разширяване на познанията на младите хора в областта на опазването на околната среда, включително индивидуалния им принос; Подкрепа за младежки проекти и инициативи, целящи формиране на знания, умения, нагласи и ангажираност с екологичните проблеми и тяхното решаване; Стимулиране и подкрепа на младежки доброволчески инициативи в областта на опазването на околната среда и формиране на устойчива екологична култура и поведение.

Отговорни институции - координатори: ММС, МЗ и МОСВ

Партньори за изпълнение на мерките: МОН, ЦРЧР, НСОРБ, областни управители, общини, неправителствени организации, младежки работници, училища, университети, младежки центрове и пространства, социални партньори, международни организации, бизнеса, научни организации и други.

СЕДМА ЦЕЛ:

НАСЪРЧАВАНЕ НА КУЛТУРАТА И ТВОРЧЕСТВОТО СРЕД МЛАДИТЕ

Оперативна цел 7.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора.

Мерки/дейности: Насърчаване на мобилността на младежките творчески трупи и подкрепа за мобилни форми на изкуство и култура; Подкрепа за разработването и изпълнението на услуги за свободното време на младите хора, насърчаващи културно участие.

Оперативна цел 7.2: Насърчаване на лични творчески умения.

Мерки/дейности: Подкрепа на дейности и инициативи за повишаване на личните творчески умения на младите хора; Популяризиране и подкрепа на дейностите на младежки пространства, центрове, зони, творчески колективи и организации, работещи за младежко включване в културния живот.

Отговорни институции - координатори: ММС и МК

Партньори за изпълнение на мерките: МОН, МТСП, НСОРБ, областни управители, общини, неправителствени организации, младежки работници, училища, университети, младежки центрове и пространства, читалища, социални партньори, международни организации, бизнеса, научни организации и други.

4. ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на дейностите ще се осъществява приоритетно чрез предвидените в чл. 7 от Закона за младежта програми за младежта и посредством общинските програми за младежта в изпълнение на чл. 15 ал. 5 от Закона за младежта, в рамките на определените бюджети на отговорните първостепенни разпоредители с бюджет за съответната година.

Средства могат да бъдат осигурени и чрез проектно финансиране от действащи Европейски фондове, програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“, други програми на Европейския съюз, Съвета на Европа и други източници.

5. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА.

Планът на област Силистра за младежта за 2025 г. ще се осъществява чрез общинските планове за младежта за 2025 г.

В областна администрация Силистра наблюдението (*мониторингът*) на текущото изпълнение на дейностите по плана се извършва от Областен управител на област Силистра.

Отчетите по изпълнението на общинските планове и областния план за младежта за 2025 г. да се изготвят съгласно сроковете по Закона за младежта.

Областният план за младежта за 2025 г. е отворена система, която следва динамиката на промяната в областта. В тази връзка той е отворен и може да бъде актуализиран по предложение на младежки организации и институции, работещи с млади хора.

6. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Планът на област Силистра за младежта за 2025 г. ще бъде публикуван на интернет страницата на Областна администрация - Силистра.